

■ Forum for retssikkerhed

Til Justitsministeriet
Lovafdelingen

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 17.02.2010
Navn: LS
Side 1 af 3

Høring over betænkning om offentlighedsloven

Generelt

Retssikkerhedsfonden kan med nedennævnte reservationer støtte den foreslåede udformning af loven. Hvor udvalget er delt i et mindretal og flertal, støtter man flertallet, der efter fondens opfattelse med sin udformning har taget det fornødne hensyn til den uforstyrrede politiske forberedelsesproces.

Forslagets Par. 1, Formålsbestemmelsen.

En formålsbestemmelse kan i nogle tilfælde lette den tilsigtede fortolkning, og dermed være af retssikkerhedsmæssig betydning. Det forudsætter imidlertid, at formålsbestemmelsen gengiver lovens intentioner fyldestgørende, så der ikke er en modsætning mellem lovens indhold og formålsbestemmelsen. I nærværende tilfælde indskrænker formålsbestemmelsen sig til at fremhæve de hensyn, der ligger bag ønsket om offentlighed, mens loven i realiteten på de nye områder er udtryk for en nødvendig afbalancering af disse hensyn overfor forretningsmæssige konkurrence- og administrative hensyn. Udvalget er bevidst vejet tilbage for at lade denne realitet komme til udtryk i formålsbestemmelsen (betænkning s. 249). Bestemmelsen har derfor næppe nogen fortolkningsmæssig værdi, og da den under alle omstændigheder er unødvendig, bør det overvejes at lade den udgå.

Selskaber, Forslagets Par. 4,1

Det har hidtil været således, at selskaber, uanset om de var 100 % offentligt ejede, dog var undtaget fra offentlighedsloven. Udvalget foreslår dette ændret, således at offentlighedsloven skal gælde, hvor mere end 75 % af kapitalen er offentligt ejet (bet. s. 306), og der ikke er tale om et børsnoteret selskab. Retssikkerhedsfonden foreslår at

Fondens bestyrelse:

Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
Advokat (H), Christian Harlang ●
Fhv. landsdommer Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhjelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof.lic.jur., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Advokat (H), Jørgen Ballhausen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt ●
Lektor ph.d., Thomas Elholm ●
Advokat (H), Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør,
Hans Jørgen Engbo ●
Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
Prof.dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat (H), Christian Harlang ●
Prof.dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof.dr.med., Niels Hoiby ●
Advokat (H), Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøy ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Fhv. landsdommer,
Holger Kallehauge ●
Fhv. højesteretsdommer Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Fhv. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat (H), Helle Lokdam ●
Prof.dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof.dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Fhv. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Speciallæge, Bente Rich ●
Juridisk rådgiver cand.jur.,
Therese Rytter ●
Lektor ph.d., Jens Elo Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Journalist, cand.jur., Poul Smidt ●
Prof.dr.jur., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Advokat, Fritz Videbech ●
Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almentnyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

■ Forum for retssikkerhed

offentlighedsloven kommer til at gælde blot mere end 50 % tilhører det offentlige, og loven ikke udtrykkeligt gør en undtagelse; også selvom der er tale om et børsnoteret selskab.

Man kan spørge, om en udvidelse af offentlighedsloven til selskaber overhovedet har mening, når forvaltningslovens bestemmelser efter sit indhold ikke finder anvendelse. Kan selskabet ikke blot overfor et evt. afdækket forhold henholde sig til, at kontraktsfriheden gælder, og at forholdet derfor ikke har nogen juridiske konsekvenser. Betænkningen behandler dette spørgsmål s. 258ff. Det anføres, at principper (proportionalitet, partshøring), der ligner de forvaltningsretlige, ud fra almindelige retssætninger finder anvendelse på organer, også selvom de falder udenfor de generelle forvaltningslove. Spørgsmålet er uklart, men der er tendens til, at forvaltningsretlige principper omfatter mere end klassiske forvaltningsorganer. En udvidelse af anvendelsen af offentlighedsloven til selskaber er derfor ikke retligt betydningsløst, og et afdækket forhold kan under alle omstændigheder påvirke et selskabs image i offentligheden. Det er naturligvis rigtigt, at der er hensyn bl.a. til en forventelig lavere pris på aktieandele at tage, når der skal tages stilling til, om offentlighedsloven skal gælde ved et børsnoteret selskab. Det kan være generende, at f.eks. pressen har ret til indsigt, og det kan, som udvalget anfører, nødvendigt at sende en meddelelse også til børsen. Men heroverfor står det altafgørende, at det som nogen udenfor selskabet har formodning eller viden om, bør alle andre potentielt interesserede også vide, og i et offentligt domineret selskab er der desuden altid en særlig interesse i at kunne rejse et politisk spørgsmål.

Som begrundelse for den valgte grænse på ”mere end 75%” anføres, at det offentlige over denne grænse ”må antages at have fuld kontrol”, og at tjenestemænd over denne grænse må antages fortsat at være forpligtet til at gøre tjeneste i virksomheden.

Imidlertid ville det ved en grænse sat ved ”mere end 50 %” fortsat være det offentlige, der var i kontrol. Det er netop ved en sådan grænse, kontrollen skifter.

Det er derfor uklart, hvorfor tjenestemandsstillingens forpligtelse til fortsat tjeneste ikke også normalt skulle indtræde netop over denne grænse.

Undtagelsen, hvor en tjenestemand kan kræve sig løst, må vel i øvrigt være, om ændringen allerede nu kan ses at være led i en udvikling, hvor slutresultatet må forudses at være, at det offentlige afhænder mere end 50 % eller mere, f.eks. fordi denne hensigt er tilkendegivet fra politisk side.

Retssikkerhedsfonden er opmærksom på, at der ikke *direkte* i betænkningen er anført noget om, hvordan tjenestemandens retsstilling må antages at være, hvis grænsen sættes lavere end ”mere end 75%”. Det siges blot, at over 75 % må der antages fortsat at være tjenestepligt.

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 17.02.2010
Navn: LS
Side 2 af 3

Fondens bestyrelse:

- Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
- Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
- Advokat (H), Christian Harlang ●
- Fhv. landsdommer Holger Kallehauge ●
- Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhjelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

- Prof.lic.jur., Lennart Lynge Andersen ●
- Tidl. direktør for Folketinget, Ole Stig Andersen ●
- Advokat (H), Jørgen Ballhausen ●
- Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
- Landsdommer, Hans Henrik Brydensholt ●
- Lektor ph.d., Thomas Elholm ●
- Advokat (H), Bjørn Elmquist ●
- Fængselsinspektør, Hans Jørgen Engbo ●
- Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
- Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
- Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
- Prof.dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
- Advokat (H), Christian Harlang ●
- Prof.dr.phil., Hans Hertel ●
- Biskop, Kjeld Holm ●
- Prof.dr.med., Niels Hoiby ●
- Advokat (H), Thorkild Høyer ●
- Dr.med., Torben Ishøj ●
- Prof., Claus Haagen Jensen ●
- Fhv. landsdommer, Holger Kallehauge ●
- Fhv. højesteretsdommer Hans Kardel ●
- Prof., Ole Krarup ●
- Fhv. byretspræsident, Claus Larsen ●
- Advokat (H), Helle Lokdam ●
- Prof.dr.phil., Anker Brink Lund ●
- Prof., Brian Patrick McGuire ●
- Prof.dr.jur., Peter Pagh ●
- Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
- Fhv. højesteretspræsident, Niels Pontoppidan ●
- Seniorkonsulent cand.jur., Lars Adam Rehof ●
- Speciallæge, Bente Rich ●
- Juridisk rådgiver cand.jur., Therese Rytter ●
- Lektor ph.d., Jens Elo Rytter ●
- Statsautoriseret revisor, Lars Skovgaard-Sørensen ●
- Journalist, cand.jur., Poul Smidt ●
- Prof.dr.jur., Eva Smith ●
- Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
- Advokat, Tyge Trier ●
- Prof., Per Ole Tråskmann ●
- Advokat, Fritz Videbech ●
- Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhjelmsen ●
- Specialkonsulent, Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almenyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

■ Forum for retssikkerhed

En grænse på ”mere end 50 %” forekommer efter samlet betragtning mere logisk.

Bødeforlæg, Forslagets Par. 19, stk. 2.

Indførelse af en regel om, at en juridisk persons bødeforlæg er omfattet af offentlighedsloven, må befrygtes at ville føre til at juridiske personer vil foretrække at lade sagen afgøre ved retten, hvor offentlighedsloven ikke gælder. Dette vil være unødigt ressourcekrævende.

Det foreslås derfor at lade bestemmelsen udgå.

Whistleblowing, Forslagets Par. 35

Det er både efter gældende ret og udvalgets forslag således, at en særlig tavshedsforpligtelse vil udelukke offentlighed. Retssikkerhedsfonden foreslår, at muligheden for at pålægge en tavshedsforpligtelse indskrænkes til tilfælde, hvor den, der meddeler pålægget, har handlet retsmæssigt. Er der ved pålægget forfulgt ulovlige formål, skal et pålæg ikke kunne forhindre offentlighed.

I Fremmed ret findes særlige regler om whistleblowing (bet. s. 212).

Sådanne regler findes ikke i udkastet, hvor forholdet til tavshedspligten i øvrigt er behandlet i bet. kap. 18.

Man skal for at klargøre forholdet foreslå, at der i udkastets Par. 35 efter ”tavshedspligt” indsættes ”retsmæssigt”.

Med venlig hilsen

Ole Espersen
formand

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 17.02.2010
Navn: LS
Side 3 af 3

Fondens bestyrelse:

Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
Advokat (H), Christian Harlang ●
Fhv. landsdommer Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhelm ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof.lic.jur., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Advokat (H), Jørgen Ballhausen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt ●
Lektor ph.d., Thomas Elholm ●
Advokat (H), Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør,
Hans Jørgen Engbo ●
Prof.dr.jur. (formand), Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof.lic.jur., Vagn Greve ●
Prof.dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat (H), Christian Harlang ●
Prof.dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof.dr.med., Niels Hoiby ●
Advokat (H), Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøy ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Fhv. landsdommer,
Holger Kallehauge ●
Fhv. højesteretsdommer Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Fhv. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat (H), Helle Lokdam ●
Prof.dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof.dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Fhv. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Speciallæge, Bente Rich ●
Juridisk rådgiver cand.jur.,
Therese Rytter ●
Lektor ph.d., Jens Elo Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Journalist, cand.jur., Poul Smidt ●
Prof.dr.jur., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Träskmann ●
Advokat, Fritz Videbech ●
Cand.mag., lic.jur., Preben Wilhelm ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.